

No: 963 – Mahreç İşareti

SİNOP KOTRASI

Tescil Ettiren
SİNOP BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 02.04.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 02.12.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 963
Tescil Tarihi	: 02.12.2021
Başvuru No	: C2021/000158
Başvuru Tarihi	: 02.04.2021
Coğrafi İşaretin Adı	: Sinop Kotrası
Ürün / Ürün Grubu	: Kotra / Halılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Sinop Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Meydankapı Mah. Atatürk Cad. 8 Merkez SİNOP
Coğrafi Sınırı	: Sinop ili
Kullanım Biçimi	: Sinop Kotrası ibareli aşağıda verilen logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Sinop Kotrası ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Sinop Kotrası; yelkenleri ceviz ağacından, gövdesi, direkleri kayın ağacından, kamaraları dişbudak ağacından üretilen; yelken sayısı 1, 2, 3, 4 veya 5 yelken olan, değişik boyutlara sahip el sanatı gemi maketidir.

Sinop Kotrasının üretiminde sadece ahşap malzeme kullanılır. Sinop Kotrası genel olarak, kotranın üzerine konulacağı altlık denilen tabla, teknenin gövdesi, kamaraları, direklerden oluşur. Ayrıca kotranın kamaralarının içerisine küçük ampuller yerleştirilerek aydınlatma da yapılır. Sinop Kotrasının gövdesinde; vernik kullanılacak ise ceviz veya kayın ağacı, eğer boyanacak ise kavak gibi başka ağaçlar da kullanılır. Ancak, yelkenleri masif ceviz ağacından olmalıdır. Direkler kayın ağacından, kamaralar ise dişbudak ağacından imal edilir.

Sinop Kotrasının geçmişi eskiye dayanır. Sinop ilinin el sanatı ürünleri içine önemli bir yere sahip olup üretimi, ustalık becerisi gerektirir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Sinop Kotrası üretiminde kullanılan başlıca alet ve ekipmanlar: dairesel testere, el testeresi, kıl testere, değişik boyutlarda rendeler, el matkapları, zımparalar, ahşap kalemleri ve çekiçlerdir. Ancak gelişen teknoloji ve artan talep nedeniyle el gücü ile kullanılan bu araç ve gereçlerin yerini elektrikli olanlar almıştır.

Yelkenler önce papel şeklinde şerit testere ile kesilir, el planyası ile rendelenir. Ahşabın sertliğine göre yelkenin kalınlığına karar verilir. Kalınlık 2-2,5 mm olunca zımpara ile testere izleri giderilir. Dikdörtgen hazırlanan yelkene işlenecek ceviz tabakası daha sonra çapraz köşelerden üçgen şeklinde kesilerek bir tabakadan iki yelken elde edilir. Yelken yapının en çok ustalık isteyen aşamalarından biri, yelkenlere şekil verilmesi işlemidir. Bu işlem ispiro alevinde yelkene işlenecek ahşap yavaşça ısıtılarak ve bükülerek yapılır. Bu işleme “tor vermek” denilir. Zor bükülen ahşaplarda önceden nemlendirme yapılır. Bükme işleminden sonra, uç köşeleri zımparalanır. Daha sonra yelkenler, dolgu verniğine batırılıp çıkarılır ve kurumaya bırakılır. Sinop Kotrasının uç kısmına yerleştirilen ve “flok” adı verilen küçük yelkenler de benzer şekilde imal edilir.

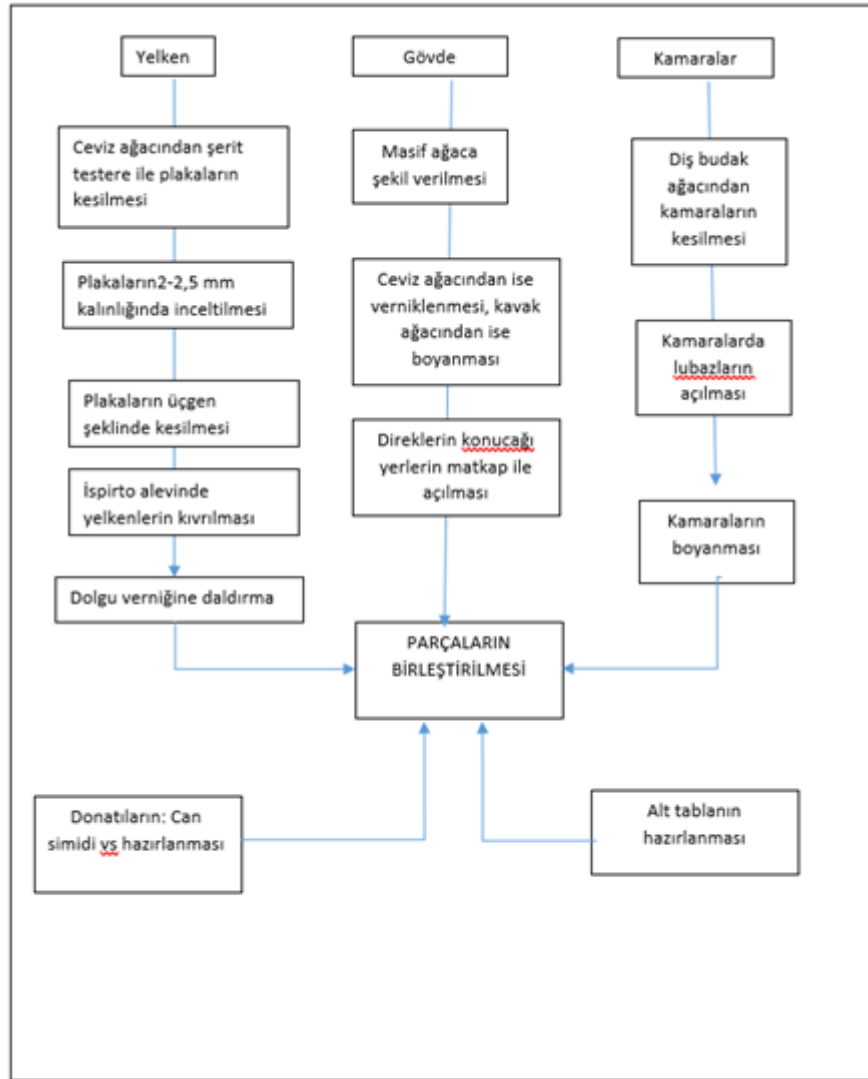
Yelkenin boyuna göre kayın ağacından direkleri yapılır. Direklerin alt tarafı uç tarafından daha kalındır. Direk ile beraber “seren” denilen yatay direk parçası da hazırlanır. Yelkenin orta kısmının biraz üzerinden bir çentik açılarak, buraya “gurcata” denilen tepelik konur.

Kamaralar dişbudak ağacından üretilir. Pencere boşlukları kıl testere ile açılır ve daha sonra “lumbaz”lar yerleştirilir. Lumbaz olarak ayakkabılarda kullanılan ve “balıkgözü” denilen halkalar kullanılır.

Teknenin altlık denilen tablası, Sinop Kotrasının boyuna orantılı olarak seçilir. Genellikle teknenin gövdesinden daha uzun olarak tasarlanır.

Bütün parçalar hazırlandıktan sonra Sinop Kotrasının montaj aşamasına geçilir. Önce Sinop Kotrasının gövde kısmı alt tablaya monte edilir, kamaralar yerleştirilir. Direk yerleri belirlendikten sonra matkap ile delikler açılır. Delme işlemi, Sinop Kotrasına yelkenler rüzgar ile doluyormuş ve hareket ediyormuş izlenimi vermesi için biraz eğimli yapılır. Yelkenlerin uçları ince matkap ile delinir ve yelkenler bakır tel ile direklere tutturulur.

Donatım için misina kullanılır. Misina, açılan deliklerden geçirilerek çoklu donatım yapılır. Ön yelkenler (floklar) takılır. Gövdeye çapa resmi çizilir ve isteğe göre yazı yazılır. Donatım bittikten sonra kontrplaklardan kesilmiş ve boyanmış olan can simitleri, direk çarmıklarına yapıştırılır. Sinop Kotrasının arka tarafına tercihen bayrak yerleştirilebilir.

Şekil. Sinop Kotrasının imalat akış şeması

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Sinop Kotrasının geçmişi eskiye dayanır. Sinop ilinin el sanatı ürünleri içine önemli bir yere sahip olup coğrafi sınıra özgü üretim metodu, ustalık becerisi gerektirir. Bu sebeplerle Sinop Kotrasının tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırdan gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Sinop Belediyesinin koordinasyonunda Sinop Belediyesinden, Sinop Ticaret ve Sanayi Odasından ve Sinop Esnaf ve Sanatkarlar Odasından konuda uzman en az 3 kişinin katılımıyla oluşan denetim mercii tarafından düzenli olarak yılda bir kere yapılır. Şikâyet üzerine veya gerekli görülen hallerde ayrıca denetim yapılabilir.

Denetim mercii tarafından; üretimde kullanılan malzemelerin uygunluğu; özellikle yelkenlerin masif ceviz ağacından yapılması ve kamaraların aydınlatılması olmak üzere üretim metoduna uygunluğu ve Sinop Kotrası ibaresinin, logosunun ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.